

Prvomajski priznanji

Na prvomajski proslavi je sindikalna organizacija — po sklepu predsedstva — izrekla dvoje priznanj našima delavcema za njuno požrtvovalno delo v Savi:

● tovarišici **IVANKI DROLE** za 30 let uspešnega dela,

● tovarišu **HELMUTU TURZAN-SKEMU** za 25 let uspešnega dela.

Obema so podelili — kot priznanje in pohvalo za njun prispevek k razvoju podjetja — knjižni nagradi: dokumentirani knjigi o drugi svetovni vojni.

»Nagrada mi pomeni veliko,« je dejala tov. Ivanka, ko sem jo obiskal na njenem delovnem mestu. »Imela bom lep spomin za

vse življenje. Toliko lepši, ker zelo rada berem. In, priznam, bila sem presenečena, da so se spomnili prav mene. No, seveda, tudi zelo vesela.«

V Savi ste že trideset let. Na katerih delovnih mestih ste že delali?

»Dva in dvajset let sem bila na istem mestu: pri vulkanizaciji velozračnic. Naporno je bilo in precejkrat sem prosila za premostitev. Pa nič in nič. Nazadnje sem morala stran skoraj na silo. Zdaj sem pri konfekciji klinastih jermenov. Tu se pa dobro počutim, s sodelavkami se odlično razume.«

Ste delali v organih upravljanja, v delavskem svetu podjetja?

»Bila sem član sveta delovne enote, delala pa sem tudi v sindikatu. Leta 1961 sem bila tudi odlikovana, in sicer z redom dela II. stopnje; od predsednika Tita.

V Savi se dobro počutim, v prostem času pa jo mahnem tudi v hribe, rada berem...«

Ivanka je še dejala: »Edino, kar mi ne da spati, je stanovanje. Že dve leti varčujem, namensko, v upanju, da si bom »priborila« garsonjero. Toda vedno se najdejo izgovori, zdaj pa sploh kaže, da ne bo nič iz tega. Vsaj to bi rada.«

Kaj naj rečem — želim le, da bi se ji želja izpolnila.

»Zahvaljujem se vsem mojim učencem in vsem sodelavcem za veliko priznanje,« je dejal inž. Turzanski, ko sem ga prosil za kratek razgovor. »Pomeni mi priznanje za prispevek v NOB, za osvoboditev domovine, za skromen delež pri njeni obnovi in izgradnji.

V Savi sem 25 let in pol in v tem času sem bil skoraj vse: delal sem v laboratoriju, bil sem vodja enot regenerat, sestavljalnica in premazovalnica; po II. svetovni vojni sem bil najprej višji industrijski inženir, nato tehnični direktor, pa tehnični svetnik, vodja inženiringa... (naj mi tov. Turzanski oprost: najbrž si nisem zapisal vseh delovnih mest.) No, zdaj sem pomočnik direktorja podjetja.

Bil sem član prvega delavskega sveta podjetja, tudi član upravne odbora. Mislim, da sem bil v organih upravljanja kar osem let skupaj.

V Savi se zelo dobro počutim. Mislim, da sem kar zraščan z njo in delo mi nudi veliko zadovoljstva. Seveda so bila tudi težka le-

Tov. Helmut Turzanski

ta, veliko skrbi in hude težave, še v bližnji preteklosti.

V prostem času rad berem, več strokovnih knjig in publikacij pa tudi leposlovje. Ukvarjam se z domačimi zadevami, poleti pa grem na vikend na morje.

Priznanje me je pa presenetilo, moram reči. Hvala vsem!»

Hvala tudi vama obema, še veliko delovnih uspehov vama želimo pa tudi osebne sreče!

JOŽE STULAR

ZAGOTOVIMO SVOJIM OTROKOM USTREZNO ŠOLANJE IN VARSTVO!

(Pred referendumom o uvedbi samopriskupka za izgradnjo šol in vrtcev)

Tov. Ivanka Drole

*****

Poslovanje po novem statutu

o statutu

Statut podjetja določa, da delavci v delovnih enotah opravljajo določeno poklicno in upravljavsko delo. Vsebine združenega poklicnega in upravljavskega dela v njej pa ni mogoče ustrezno določiti, če se pri tem ne upoštevajo določeni kriteriji. Eden takšnih kriterijev je tudi primernost številčnega sestava delavcev v delovnih enotah podjetja; statut podjetja določa, kako je treba ta kriterij upoštevati pri organizacijskem formiranju posameznih delovnih enot in tako zagotoviti praktične pogoje za uspešno upravljavsko delo.

Pomen javnih razprav

Pri upravljanju v delovnih enotah so izvzete tiste pravice in dolžnosti, za katere je nujno, da o njih odločajo izvoljeni predstavniki delovnih enot v organih upravljanja podjetja, ker se s tem zagotavljajo pogoji za delo podjetja kot celote. Ta nujnost je pogojeva z materialno osnovo samoupravljanja v delovnih enotah, za katere se obračunsko zagotavlja del dohodka po poslovnih uspehih, ki je namenjen za izplačilo osebnih dohodkov. Zaradi tega je večji del gospodarskih in manjši del kadrovske odločitve poverjen delavskemu svetu podjetja in od njega izvoljenim izvršilnim orga-

nom podjetja, katerim predstavlja materialno osnovo pri njihovem upravljavskem delu dohodek podjetja oz. sredstva skladov podjetja. Ob tako organiziranem samoupravljanju v delovnih enotah in podjetju kot celoti pa daje statut velik pomen tudi javnim razpravam o posameznih organizacijskih in gospodarskih zadevah, o katerih dokončno odločajo organi upravljanja podjetja. Med drugim določa statut podjetja, da mora delavski svet o pomembnejših vprašanjih, ki zadevajo delovno skupnost podjetja, predhodno zbrati mnenje delavcev vseh enot z namenom, da bi se na osnovi teh lažje odločil, upoštevajoč njihove skupne interese in koristi. V takih primerih zadolži pristojno strokovno službo, da posamezno vprašanje na objektivni in razumljiv način obrazloži delavcem podjetja ter zbere in analizira stališča in predloge posameznih delovnih enot. Statut podjetja na več mestih določa konkretna zadeve, ki se obvezno dajo v razpravo, kot npr.:

a) predloge s spremembami v organizacijski strukturi delovnih enot in sistemizaciji delovnih mest mora predhodno obravnavati in zavzeti stališče organ upravljanja delovne enote, preden o njih dokončno odloči pristojni organ upravljanja;

b) o predlogu operativnega plana najprej razpravljajo organi upravljanja delovne enote, njihova stališča pa dokončno uskladi strokovna služba in tako izdelan predlog plana predloži v sprejem pristojnemu organu podjetja;

c) če se pogoji poslovanja začasno spremenijo, mora pristojna strokovna služba takoj izdelati predlog in začeti z javno razpravo za spremembo določenih razmerij delitve dohodka in dokončni predlog dati v odločitev delavskemu svetu podjetja;

d) itd.

Zbor delavcev enote

Glede upravljavskega dela v delovnih enotah podjetja statut določa, da je le-to v pristojnosti zborov delavcev, v delovni enoti z več kot 25 zaposlenimi pa še v pristojnosti svetov delovnih enot in komisij za urejanje delovnih razmerij. Pristojnosti zborov delavcev v večjih delovnih enotah, kjer sta še svet in komisija, lahko po določilih statuta na kratko takele naštejemo:

● razpravlja o osnutkih samoupravnih aktov, predlogih gospodarskih načrtov, uspešnosti dela organov enote ipd.,

● postavlja kandidatne liste za člane sveta enote in delavskega sveta podjetja,

● predlaga odpoklic članov sveta enote ali delavskega sveta podjetja.

Glede razprav o pomembnejših zadevah, ki se pošljejo delovnim enotam, statut določa, da je zbor delavcev ali drug pristojen organ upravljanja dolžan obravnavati poslan predlog in do njega zavzeti stališče do določenega roka; če tega ne stori, o predlagani zadevi lahko takoj odloči pristojni organ upravljanja podjetja.

Svet delovne enote

Sveti delovnih enot (in zbori delavcev v manjših delovnih enotah, kjer ni svetov), so po statutu pristojni, da o določenih zadevah odločajo ali sklepajo. V več primerih pristojnosti svetov delovnih enot nimajo pomena dokončne odločitve, ker je po nadaljnjih določilih statuta to v pristojnosti delavskega sveta in izvršilnih organov podjetja. Za take primere je uporabljen izraz »sklepa«, ker sveti delovnih enot o določenih zadevah razpravljajo in razprave zaključijo z različnimi sklepi. Po našem statutu je nek »sklep« sveta enote lahko soglasje s predlogom, zavrnitev predloga in postavitev protipredloga, pritožba zoper že uveljavljen predlog ipd. S tem se svet delovne enote opredeljuje do predlogov s pritrdilnimi, dopolnilnimi ali zavrnilnimi stali-

šči. Tak način razpravljanja in sklepanja na sejah svetov delovnih enot o danih predlogih naj bi omogočil njihovo osvetlitev s stališča širših kolektivnih interesov in ekonomskih koristi, s čimer pa se ne prejudicira končna odločitev pristojnega organa upravljanja podjetja. Pri tem pa so predlagatelji dolžni, da »sklepe« svetov enot proučijo in upoštevajo all argumentirano zavrnejo ter o tem informirajo prizadete enote oz. njihove svete.

Komisija za urejanje delovnih razmerij

Komisija za urejanje delovnih razmerij v delovnih enotah po določilih statuta odloča o nekaterih pravicah in obveznostih iz delovnih razmerij za delavce do vključno tehničnih delovnih mest; za višje strokovne delavce so odločitve v pristojnosti izvršilnega odbora podjetja, to je odbora za zaposlovanje in izobraževanje delavcev.

Upravljavsko delo je nepopolno in neučinkovito, če samoupravnim odločitvam ne sledi hitra in uspešna izvršitev; nadaljevanje bo zato obravnavalo izvršilne funkcije samoupravljanja.

STEFAN MARCIJAN

Obiski

28. aprila sta se mudila v Savi g. WALTER MÜLLER, direktor firme TRADEX AG iz Bastla v Švici, in g. H. R. ULLRICH iz Hamburga, ZRN, lastnik firme, ki nosi njegovo ime.

Z inž. Turzanskim, pomočnikom glavnega direktorja, in tov. Peternelom, šefom izvoza, so se pogovarjali o možnostih povečanja izvoza naših izdelkov v tujino. Poslovna partnerja sta pokazala precej dobre volje pri reševanju nekaterih problemov, ki nastajajo glede devizne politike.

Tako medsebojno zaupanje je vsekakor plod dobrih poslovnih odnosov iz prejšnjih let.

Gosta iz Švice in ZRN

7. maja je Savo obiskala 5-članska sindikalna delegacija iz italijanskega mesta Savona. Gostje so prispeli v Kranj na povabilo občinskega sindikalnega sveta.

Zanimali so se predvsem za naše samoupravljanje. Dobrodošlico jim je zaželel predsednik sindikalne organizacije tov. Studen; na razgovoru sta bila prisotna še tov. Marcijan in tov. Rakovec.

Gostje so si najprej ogledali tovarno in posamezne delovne enote. Posebno natančno pa so se zanimali za način nagrajevanja. O tem so povprašali kar delavce na delovnih mestih.

V razgovoru, ki je sledil v upravni stavbi, so gostje povedali nekaj vtisov o Savi. »Priznati moramo, da imate posamezne delovne enote najmoderneje opremljene in bi se lahko primerjali z velikimi firmami v gumarski industriji. Vendar pa to ne moremo trditi za tovarno kot celoto. Posebno velik vtis pa je na nas napravila disciplina vsakega posameznika, kot tudi relativno dober zaslužek delavcev. Z velikimi investicijami, ki jih vlagate v tovarno, pa boste uspeli, kar vam želimo tudi mi,« je na koncu dejal vodja delegacije Viazzi Piedro.

Gostje iz Italije na ogledu naše tovarne

13. maja je naše podjetje obiskal g. GERHARD GROTHE, generalni zastopnik firme AUDI NSU AUTO UNION AG. Ingolstadt. Gosta je sprejel namestnik direktorja inž. Helmut Turzanski, v razgovoru pa so sodelovali še inž. Majcen, inž. Sime Herceg, in tov. Janez Peternel. Pogovoru je prisostvoval še tov. Anton Balković, predstavnik firme UNIS iz Sarajeva.

G. Grothe se je zanimal, kakšne so naše možnosti, da bi za omenjeno firmo izdelovali avtopnevmatiko. Skupna ugotovitev je bila, da možnosti so in zato lahko prav kmalu pričakujemo, da bomo pričeli sodelovati z novim partnerjem. Ob branju te naše — že kar stalne — rubrike ste lahko zasledili, da Sava vse bolj prodira na tuja tržišča. Tudi vnaprej vas bomo obveščali o vseh važnejših obiskih — vljudnostnega ali poslovnega značaja. JANEZ JEREB

Teze za drugo konferenco mladinske organizacije

Ko smo v prejšnji številki pisali o delu mladih v naši tovarni, smo zapisali tudi obljubo tov. Petra Bogataja, da bomo objavili nadaljevanje. Obljuba je izpolnjena in danes imate pred seboj predlog, ki ga bodo obravnavali na mladinski konferenci in s katerim mameravajo poživiti delo mladinske organizacije v Savi.

Ustanovitev mladinskih aktivov v delovnih enotah

● Slabosti v delu mladinske organizacije izhajajo predvsem iz metod našega dela. Večina nalog leži na ozki grupi ljudi. Z novo organizacijo bodo naloge in akcije razširjene na večji krog članov mladinske organizacije, s čimer bo dana možnost večjemu številu mladih za odkrito in javno delovanje. Prav tako bo vsak mladinski aktiv v delovni enoti delal samostojno v sodelovanju s sindikalnim pododborom, zvezo komunistov in vodjem delovne enote. S tako organizacijo dela bomo omogočili posameznikom (grupam), ki imajo skupne interese, aktivno in predvsem javno delovanje.

● Za mnoga vprašanja, ki jih imamo in je za njihovo rešitev potrebno strokovno znanje, nimamo primernih oz. dovolj usposobljenih mladincev. Zato moramo pri ustanavljanju aktivov paziti na to, da bo med aktivnimi člani in člani, ki bodo izvoljeni v organe konference, čimveč mladih intelektualcev.

● Poglobiti čut odgovornosti — delati moramo organizirano in ne v neformiranih grupah, ki ima vsaka svoje interese. Z reševanjem važnih vprašanj v delovnih enotah (red in disciplina na delovnem mestu, odnos do sodelavca, odnosi med delovodji in delavci, itd.), v prostem času pa za ukvarjanje s športom, rekreacijo in kulturo — bomo nedvomno pridobili mnogo novih članov. V borbi za naše skupne interese (boljše delovne pogoje, pravilno delitev osebnih dohodkov) pa se moramo združiti v organizacijo, ki bo zastopala napredna in samoupravna načela.

● Izobraževanje — izredno študira 59 mladih. V veliki meri je to tudi vzrok za neaktivnost in materialno gledanje na delo in življenje v tovarni. Mislim, da je to nepravilno in v nasprotju s samoupravnimi načeli, ki jih poznamo. Ker je naša skupnost tista, ki študenta redne in izredne študente, je dolžnost le-teh, da so aktivni družbeno-politični delavci. V kolektivu ne potrebujemo samo ljudi, ki se spoznajo samo na svoje delo, ampak se morajo vključevati tudi v samoupravno in družbeno politično življenje kolektiva. Zavzemamo se za to, da bi tako stanje spremenili in bolj kritično obravnavali nekatere posameznike, ki jih nikakor ne mislimo ovirati pri njihovem študiju, saj naše delo in aktivnost ni samo prihajanje na sestanke v prostem času, temveč vpliv in delovanje med svojimi sodelavci.

Iz pravice, da imamo pravico voliti in biti izvoljeni, izhaja tudi dolžnost do tega, kar se pa po sedanjih rezultatih, glede na število mladih, izvoljenih v delavski svet (12%), v svete delovnih enot (17%) ne odraža najbolje. Če hočemo iti v korak s časom, je nujno, da se izobražujemo tudi na področju družbeno-političnega dela, ker bomo le tako lahko delali organizirano in uspešno.

● Vključevanje v ZK — število mladih je zelo majhno (54). Zato so tudi v tej smeri nujne odločne akcije, ki bodo izboljšale strukturo v tej organizaciji. Nikakor ne smemo iti v to akcijo kampanjsko, temveč organizirano in v sodelovanju z ZK.

● Naše delo mora temeljiti na do sedaj ni najboljše. Če bomo načelu, da se osnovna dejavnost vsaj delno rešili nakazana vprašanja, bo tudi to sodelovanje bolj teriale in literaturo ter izvrševajučinkovito.

Mladini več možnosti, da se uveljavi

nje sklepov so odgovorni predsedstvo in njegovi odbori.

● Informiranje — javnost dela bomo dosegli, če bomo redno obveščali vse člane kolektiva o našem delu, nedvomno bomo tudi dobili njihovo podporo in tako krepili moč naše organizacije.

● Sodelovanje z drugimi družbeno-političnimi organizacijami v delovnih enotah in z vodji le-teh

Na konferenci se bomo dogovorili o navedenih vprašanjih in rešitvah zanje ter sprejeli program dela. V veliki meri bo prav od sprejetih stališč in sodelovanja čim večjega števila mladih odvisno nadaljnje delo naše organizacije. Teze objavljamo v tovarniškem glasilu z željo, da bi bili s problemi naše organizacije seznanjeni vsi, posebno mladi.

PETER BOGATAJ

Tehtanje surovin po recepturah v sestavljalnici

Pohvala naših zračnic

Skupščina občine Hrastnik nam je poslala naslednji dopis:

Komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu skupščine občine Hrastnik je organizirala 21. aprila letos nagradno kviz oddajo »Povej, kaj veš o prometu.« V programu tekmovanja je bila tudi tekmovalna točka za gledalce, in sicer napolnitev zračnic.

Zračnice tipa 3-25-18 so bile vaš izdelek in nabavljene pri Trgovskemu podjetju »Prvi junij Trbovlje«, dne 20. aprila letos. Kljub temu, da so bili izmed gledalcev izžrebani moški, ni nikomur uspelo zračnico napolniti do tiste kritične točke, da bi zračnica počila. Zračnice so bile za motorna kolesa oz. mopede, pri polnitvi pa so dosegle tako razsežnost, da jih je bilo grozno pogledati in smo morali zaradi tega tekmovanje prekiniti, ker smo bili v strahu, da ne bi prišlo do kakšne nesreče.

Zaradi tega je komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu sprejela sklep, da vam izreče pohvalo za tako kvaliteten izdelek vašega podjetja. Ne samo komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu, prav tako tudi gledalci kviza oddaje oz. tekmovalci se vam zahvaljujejo za tako kvalitetne izdelke in se niso mogli na prireditvi dovolj načuditi obliki napolnjene zračnice.

Zahvala

Najlepše se zahvaljujem sindikalni organizaciji podjetja za prelepo knjižno darilo, ki sem ga dobila za 30-letno delo v tovarni.

IVANKA DROLE

Vili Žener,
predsednik DS podjetja

Še enkrat o naših prodajalnah

(MNENJE TOV. VIDMARJA, DIREKTORJA PRODAJNE SLUŽBE)

Za novega predsednika delavskega sveta našega podjetja je bil pred kratkim izvoljen dipl. inž. VILI ŽENER, pomočnik direktorja službe za organizacijo proizvodnje. Zadnji čas se njegovo ime vedno pogosteje pojavlja v Savi; lani smo ga omenjali kot predsednika upravnega odbora, v drugi polovici leta pa kot predsednika komisije za pripravo novega statuta. Torej nič čudnega, če smo se odločili, da pripravimo razgovor z njim.

● *Tov. Žener, kako si zamišljate delo novega delavskega sveta ob formiranju večjega števila odborov?*

»Izvršnih odborov niti ni več po številu, kot jih je bilo prej, le delokrogli so se jim nekoliko spremenili, predvsem pa imajo večje pristojnosti. Če bodo odbori kvalitetno izvršili vse naloge, se bo delavski svet res lahko posvetil usmerjanju poslovne politike podjetja.«

● *Bo sedaj delavski svet bolj razbremenjen? Krajše seje?*

»Vsekakor se mora delavski svet razbremeniti tistih, za podjetje kot celoto manj pomembnih nalog, za katere pa je običajno potrošil precej delovnega časa. Zato pa bo moral vedno preudarnije razpravljati in vedno kvalitetneje sklepati o stvareh svoje pristojnosti. Seveda je to v največji meri odvisno od tega, kako se bodo člani pripravljali na seje in kako aktivni bodo.«

● *Kaj menite, da bo težko pri tem upravljanju?*

»Ni lahko aktivno delati v samoupravnih organih, da pri tem ne trpi delo na delovnem mestu. Če sem iskren, celo nemogoče je.«

● *Kakšen se vam zdi po prvi oceni sestav članov delavskega sveta? Je mogoče boljši od prejšnjega?*

»Vsak delavski svet mora biti boljši od predhodnega, saj se naš samoupravljaec nenehno izobražuje, izpopolnjuje, iz leta v leto več ve, to se pravi, da lahko iz leta v leto kvalitetneje upravlja.«

● *Nekateri se pritožujejo nad nerazumljivimi izrazi na sejah delavskega sveta. Kaj vi menite o tem?*

»Če si bodo tisti vzeli dovolj časa in bodo gradivo pravočasno preštudirali, po potrebi že pred sejo kaj povprašali ali se posvetovali, skoraj gotovo nerazumljivih pojmov ne bo.«

● *Kaj menite o napredku tovarne v teh dveh vaših mandatnih letih?*

»Prejšnji delavski svet je sprejel srednjeročni program razvoja Save. Tako je začrtana njena pot tudi za to dobo.«

● *Kaj menite o tem, da nikoli ne dosežemo postavljenega plana proizvodnje?*

»Vedno je bolje, da so cilji takšni, da jih dosežemo s trudom. Očitno se nismo dovolj potrudili. Res pa je, da nam jo je v precejšnji meri zagodla tudi višja sila.«

● *Česa se bojite?*

»Česa se bojim? Raje — koga se bojim? Bojim se nepripravljenih in nezainteresiranih članov delavskega sveta na sejah.«

● *Kaj vas najbolj skrbi v gospodarjenju naše tovarne in v gospodarjenju jugoslovanskih podjetij nasploh?*

Z veseljem sem sprejel idejo in način glavnega urednika našega glasila, ki je z vprašanji in odgovorji poslovdij naših prodajal skušal prikazati bralcem ugotovitve, mišljenja in predloge posameznih prodajal, glede na problematiko in plasma naših izdelkov preko lastne trgovske mreže. To svoje mišljenje potrjujem zato, da bodo nekateri, ki lahko neposredno ali posredno vplivajo na izboljšanje stanja, spoznali, da moje pripombe o tržni situaciji niso rezultat zgolj subjektivnega prepričanja ali mišljenja dveh ali treh oseb, temveč da je ocena tržne situacije in problematike rezultat dejanskega stanja.

Priznati moram, da so mi bile vse stvari, o katerih so govorili poslovdije, znane, predvsem zato, ker se nanašajo na problematiko, ki so jo posamezniki navajali. Moram pa grajati nekatere poslovdije, ki imajo v svojih prispevkih pripombe na nepravilno delitev dela (predvsem mislim tu na delitev dela med prodajalnami, komercialnimi predstavniki in prodajo iz naše tovarne) in planiranjem proizvodnje in prodaje, češ da to ni urejeno. Treba se je zavedati, da so, kakor drugod, tudi v Savi ljudje, ki takoj — čim slišijo za neko nepravilnost — mislijo, da stvari niso razčiščene in urejene in s tem nič lažjega kot reči, da oddelek ali služba ni v redu. Zato dam tistim poslovdjem in osebam, ki mislijo, da omenjene stvari niso urejene, odgovor: to je urejeno. Lahko samo kritiziram nekatere poslovdije, da ne poznajo osnovne delitve dela, pravic in obveznosti na svojem delovnem mestu. Tu sem zato nekoliko oster, ker se je prav zaradi nepoznavanja dela poslovdije in komercialnega predstavnika v enem primeru zgodilo, da je prišlo do nepravilnosti, oz. da je celo strokovnjak kolegij razpravljal o tem, da ni urejeno poslovanje med trgovsko mrežo in komercialnimi predstavniki. Prav zato sem ponovno sklical v mesecu aprilu skupni sestanek in ponovno detaljno obrazložil delitev dela. Prav tako je urejeno tudi planiranje proizvodnje in prodaje (statut in navodilo) in določeno, da je plan prodaje za leto enak planu proizvodnje.

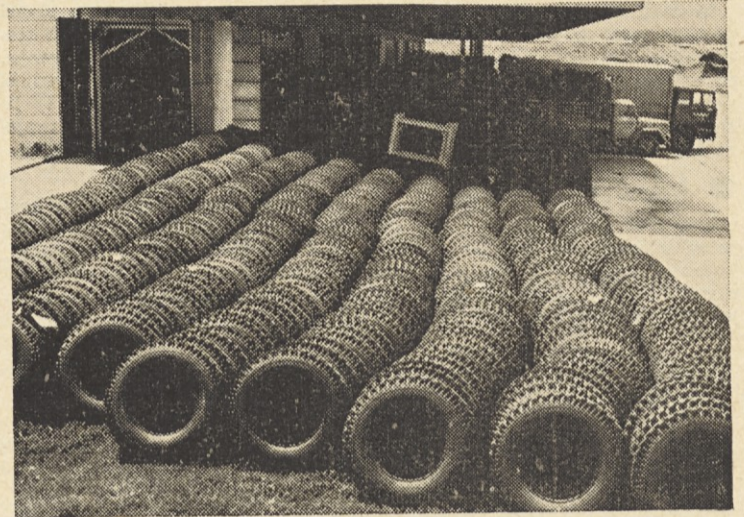
Mislím, da je najbolje, da rezimiram mišljenje poslovdij z mojim mnenjem:

● Kako je z našimi izdelki založena vaša prodajalna?

Vsi poslovdije so si soglasni, da primanjkuje določenega blaga količinsko in v nekem časovnem obdobju, ter da je asortiman naših izdelkov glede na povpraševanje končnega potrošnika majhen. Tu moram dodati, da je vsakoletni plan proizvodnje in prodaje postavljen na osnovi tržnega povpraševanja in obstoječih kapacitet. Ko smo tako sestavljali plan

prodaje preko naših prodajal za leto 1969 in 1970, smo ugotovili, da bi — kolikor bi se delalo po planu in asortimanu — lahko zadovoljili naše prodajalne in kupce. Vendar ugotavljam, da so razlike, odstopanja v realizaciji proizvodnje iz meseca v mesec prav pri tistih izdelkih, po katerih naše prodajalne

moramo vsi stremeti za tem, da podjetje kot celota doseže najboljši uspeh oz. prodajna politika ne sme temeljiti le na nekaterih pokazateljih in faktorjih in se ponoma strinjam s tov. Perdičem iz Splita. Tu mislim, da ne moremo postavljati prodajne politike samo glede na želje in potre

Dan za dnev, brez števila naših avtoplaščev prodamo v vse dele SFRJ

in potrošniki največ povprašujejo. Za to je več vzrokov in se ne bi spuščal v to analizo, povedati pa moram, da se v naši tovarni problematika rešuje iz dneva v dan.

Nekateri poslovdije so mišljenja ali celo prepričani, da v Kranju gledamo na naše prodajalne kot nekaj sekundarnega, oz. kot je nekdo neodpustljivo napisal, da v prodajalne pošiljamo le tisto blago, kar ostane v skladiščih, oz. le tisto, česar nihče noče. Bodite prepričani, da to ni res in je rav-

be neke kategorije (grosisti, prva oprema, trgovska mreža, izvoz, itd.), temveč je potrebno vse to vskladiti in s pravilno politiko zadovoljiti kupca ne glede po kakšnem načinu prodaje pride do našega blaga, kajti le tako lahko pravilno prezentiramo podjetje Sava doma in na tujem trgu. Bodite prepričani, da zaradi pomanjkanja določenega blaga, pogodbenih obveznosti in potreb kupca iz dneva v dan od primera do primera rešujemo situacijo tako, da — če je možnost — ostane koza cela in volk sit.«

Drago Vidmar, direktor prodajne službe

no obratno, da je glede na delitev prodaje po prodajnih poteh na domačem tržišču trgovska mreža na prvem mestu. Res pa je, da

● Po katerih izdelkih v vašem mestu in v posameznih mesecih največ sprašujejo?

Ne bi ponavljal seznama izdelkov, ki jih navajajo posamezne prodajalne glede na povpraševanje. Vedeti je treba, da nam je znano tržno stanje po področjih glede na potrebe potrošnika. Prav zaradi povpraševanja na trgu naše podjetje iz leta v leto investira v nove gradnje za povečano proizvodnjo, oz. za serijsko proizvodnjo. Zavedati pa se moramo, da naše podjetje kot industrijski proizvajalec ne more in ne bo šlo v proizvodnjo nekaterih uslug, oz. proizvajalo manjše količine, ki jih trg zahteva, in to samo zaradi tega, ker pomeni za nas to veliko izgubo dohodka.

● Drugih težav nimate — ali pa?

Odgovorj kažejo na specifičnost problemov za vsako prodajalno posebej. Predvsem se pojavlja vprašanje premajhnih skladiščnih (Nadaljevanje na 4. strani)

»Mnoge stvari človeka skrbijo, vendar jaz poskušam biti optimist.«

● *Za naše samoupravljanje vlada v svetu veliko zanimanje, ker je tako edinstveno.*

»Marsikje se za delavsko samoupravljanje interesirajo, predvsem na zahodu. Ponekod ga skušajo tudi že uvajati; seveda svojim razmeram ustrezne oblike samoupravljanja.«

● *Biti vodilni funkcionar v podjetju ni lahko. Letaš s seje na sejo, od razgovora k razgovoru, za teboj se vleče skrb, ali bo vse v redu, ali ne, odgovoren vsem in vsakomur. Prostega časa skoraj ne boste imeli?*

»Na to sem se že nekoliko navadil!«

● *Vas smem vprašati še za vaše hobije?*

»Malo rekreacije, izleti, kakšna knjiga, za drugo pa že ni več časa.«

● *Pa vaše želje?*

»Vsem Savčanom želim čim več poslovnosti, kajti te smo potrebnil!«

● *Mi pa želimo, da bi vaš delavski svet dobro vodil podjetje skozi to mandatno dobo. Zaupamo vam.*

DANICA DOLENC

Še enkrat o naših prodajalnah

(Nadaljevanje s 3. strani)

prostorov, nepravilne lokacije, pomanjkanje določenih izdelkov, boljše lokalna reklama in propaganda itd. Takšnih primerov je mnogo več kot so jih omenili poslovodje. Zato se to rešuje le postopoma in v okviru razpoložljivih namenskih sredstev, kajti prodaja preko naših trgovin obsega le 12% naše celotne prodaje.

● Kako je z urejanjem izložbe vaše trgovine?

Mislím, da vsak dobro ve, kaj pomeni lepo urejena prodajalna z okusnim aranžiranjem izložbe. Stremimo za tem, da se v vsaki prodajalni honorarno zaposli aranžer, ker to pomeni tudi korak bliže k našemu kupcu.

● Vaše pripombe?

Pripombe poslovodij so več ali manj utemeljene. Vendar pa jih bomo v prodajni službi ponovno pregledali in vsakega poslovodjo posebej obvestili o možnosti re-

komercialistih v tovarni in pri drugih prodajalcih našega blaga in zato morajo nekateri razumeti, da ne smejo v sklopu realizacije prodaje videti le sebe in svojo problematiko, edino, ki naj bi dala odraz uspešnosti podjetja; gledati je treba celoto, saj je glavni namen prodati naše izdelke tam, kjer poleg tega, da zadovoljimo kupca, ustvarimo večji dohodek. Glede na to, da je to tisto področje, kjer se stalno nekaj dogaja, kar ne pričakuješ in ne predvidevaš in zaradi stalnih sprememb in problemov je jasno, da stvari niso urejene tako, kot nas učí teorija o komercialnem poslovanju. Hočem povedati, da so stvari, ki so urejene, pa jih je treba še izboljšati, in zadeve, ki niso urejene ali razčiščene, takoj urediti.

Mož odgovor na težave in probleme naše trgovske mreže in posameznih prodajalnih je le delen, kajti mišljenja sem, da nima pomena detajlno razlagati in odgovarjati za vsak izdelek ločeno.

Dogovor v prodajni službi: kupec in prodajalec

alizacije. Osebo bi povedal, da moramo gledati na čimboljši uspeh podjetja kot celote in temu je usmerjena naša prodajna politika. Problematika, ki so jo navajali poslovodje, se pojavlja v podobni ali drugačni vsebini pri komercialnih predstavnikih, pri

Bralce bo morda zanimalo, kako je naša trgovska mreža dejansko preskrbljena z izdelki in zato bi jo polletnem obračunu poslovanja prikazali po grupah izdelkov plan in realizacijo trgovske mreže s komentarjem o oceni in delu naših prodajalnih.

Ivan Škofic piše iz Londona

Na prošnjo urednika se oglašam iz Londona, kjer sem na osnovi odločitve našega podjetja kot prvi Savčan, ki naj bi končal podiplomski enoletni tečaj iz gumarske tehnologije. Ideja za izobraževanje naših inženirjev na tej šoli se je rodila pred dvema letoma v diskusiji o podiplomskih študijih na tretji stopnji in o prednostih enega ali drugega načina oz. koristnosti študija za podjetje. Diskusija je bila ena od točk dnevnega reda seje sveta delovne enote razvojno tehnološkega inštituta. Najbrž pa je tej ideji botrovalo tudi dejstvo, da je Tigar iz Pirota doslej poslal na isti tečaj 3 inženirje tehnologe. Upravni odbor podjetja mi je odobril študijski dopust in povrnitev potnih stroškov in stroškov šolanja, štipendijo pa mi je odobril sklad Borisa Kidriča. Na tem mestu bi rad izkoristil priložnost in se vsem, ki so prispevali k uresničitvi te ideje, iskreno zahvalil.

Sola se imenuje National College ob Rubber Technology in je bila ustanovljena leta 1948 za potrebe industrije, ki se ukvarja s polimeri v glavnem z gumo ali plastiko. Redno šolanje traja tri leta in daje študentom naslov B.Sc., ki je pogoj za naslednjo stopnjo: Ph.D. (doktor filozofije) ali M.Phil. (master). Tečaj, ki tečejo vzporedno z rednim šolanjem, trajajo eno šolsko leto in dajejo diplomu po uspešno končanih izpitih (A.N.C.

R.T. diploma) in diplomu profesionalne kvalifikacije IRI (Institution of Rubber Industry) po uspešno končanih eksternih izpitih, ki vključujejo tudi izpit iz angleškega jezika.

Sola je opremljena z laboratorijskimi stroji za predelavo gume in plastike od mešanja preko kalandriranja, brizganja itd. do vulkanizacije, ima laboratorij za tehnologijo lateksa, fizikalno kemijski laboratorij in laboratorij za statična in dinamična preizkušanja.

Verjetno večine bralcev ne bo zanimalo, kaj vse je v učnem programu, zato naj na kratko povem, da imamo 18 predmetov, zelo različnih po obsegu in po »teži«, od čisto teoretičnih do zelo praktičnih in da je šolski dan dolg šest ur, od katerih odpade na predavanja tri ure, prav toliko pa na praktične vaje. Menim, da je šola zelo koristna za vsakogar, ki se ukvarja z vsakodnevnimi tehnološkimi problemi, in mislim, da ima podjetje od tega lahko samo korist, kar se mene tiče, ne morem mimo dejstva, da bi podjetje več pridobilo, če bi me poslalo na ta tečaj nekaj let prej. Marsikatero gumarsko »resnico« sem namreč dojel z več truda in z manjšim učinkom, kot bi jo dojel, če bi prišel sem po enem letu dela v tovarni. Da bom dovolj jasen, bom rekel drugače: če se za vsakogar ve, da je dovolj predan delu in se z njim računa

Tekmovanje v mnogoboju tabornikov za področje Gorenjske

Tekmovanje je bilo 12. aprila ob 9. uri pred samskim blokom Tekstilindusa.

Tekmovanje je potekalo po cesti do vrha Šmarjetne gore preko vinograda do gradu Šempeter, kjer je bil cilj.

Savčani smo se tekmovanja udeležili s 5-člansko ekipo, ki je zasedla I. mesto in se s tem uvrstila v republiški rang tekmovanja v mnogoboju.

Ekipe so tekmovali v naslednjih disciplinah:

- orientacija,
- signalizacija,
- postavljanje šotorov,
- igre z žogo (rokomet).

Ker je bilo slabo vreme, pred tekmovanjem nismo dosti trenirali; rad bi pohvalil vodilno osebo, ki je pomagal, da smo se vsaj delno lahko pripravljali na tekmovanje.

Se posebej moramo pohvaliti tekmovalce, ki so ves svoj prosti čas porabili za trening in tako prinesli našemu odredu lep uspeh.

Vsi, ki se želite vključiti v taborniško organizacijo, se oglasite pri tov. Danijelu Milcu, valjarna II, ali pri tov. Štefanu Zupanu, cevarna. Tam boste dobili tudi vse informacije o našem odredu.

DANIJEL MILEC

Po 1. maju smo prejeli tale pisma, v katerih nam naši sodelavci — vojaki med drugim čestitajo tudi za praznik dela:

»Dolgo časa je že minilo, odkar sem odšel v Srbijo služiti domovini. Z mislimi pa sem še vedno v tovarni, med sodelavci.

Sem v Šabcu, in sicer v srednji artileriji. O življenju tu vam ne morem pisati — saj veste: vojna tajna.

Kmalu bom dobil dopust in kmalu se bom zopet vrnil med sodelavce.

Lepo pozdravljam vse sodelavce, posebno iz mehanične delavnice II, želim vsem veliko uspehov in vesel prvi maj.«

Lado Krmeč, v. p. 7716-16 E, Šabac

Tudi vojak Milan Cufer, v. p. 5945/8, Niš — ta nam kar redno piše — se je spet oglašil:

»Ponovno se vam oglašam, tokrat iz Kalna, kjer sem na terenu. Tu gradimo v zelo težavnem predelu cesto, ki bo — ko bo gotova — izboljšala in zagotovila varen prevoz iz Knjaževca preko Kalne za Piroto.

Ne vem, kje je vzrok, da dva meseca ne dobivam več glasila. Prosim, da uredite, da bom v prihodnje lahko spet prebiral novice iz kolektiva.

Vse skupaj — posebno sodelavce valjarne II — lepo pozdravljam in čestitam k 1. maju.«

»Vsem delavcem tovarne Sava, posebno pa sodelavcem potniške konfekcije, želim mnogo uspehov in jim čestitam za 1. maj.« Mirko Štefe, v. p. 6550/8, Ljubljana.

Dragi vojaki!

Vaša pisma so prispela v uredništvo po izidu prvomajske številke glasila, zato se vam oprostimo, da jih objavljamo šele sedaj. No, kljub temu jih bodo vaši sodelavci v kolektivu prebrali in bodo veseli, da ste se nas spomnili.

Milan, glasilo ti bomo pošiljali — če pa ga ne boš dobival redno, se pa spet oglasi.

Vsem skupaj lep pozdrav — in še nam pišite!

UREDNIK

kot s tako zvanim »perspektivnim kadrom«, predlagam, da se ga čimprej pošlje na ta ali podoben tečaj. Njegova rast v strokovnjaka bo s tem pospešena in sadovi bodo bogatejši in zgodnejši.

Ob tej, skoraj pesniški ugotovitvi, se bom spet vrnil na tla, in na kratko opisal življenje v domu, ki je sestavni del Collega.

Dom je od šole oddaljen približno 2 kilometra, kar je ravno prav za sprehod potem, ko človek nekaj ur sedi (tisto, ki me poznajo, vedo da je sedenje moja slabost!). Polna kapaciteta doma je 70 postelj in najbrž prav toliko stolov v jedilnici, nekaj tušev, 3 kopalnice in umivalnice s pralnico. V pralnici simbolično stoji pralni stroj, ki je že pol leta pokvarjen in se ga baje ne izplača popravljati, je pa zagotovo ceneje (za dom), da perilo peremo na roke ali pa ga nosimo v mestne pralnice.

Sobe so skromno urejene: postelja, miza, stol in omara, pa v zid vgrajena električna pečica. Vse je narejeno tako, da bo preživelo še mnogo šolskih generacij: masivno in grobo, čisto internatski stil. Po- zimi se soba ne da dovolj ogreti

za sedenje in sem se navadil, da je soba pač samo za spanje, za učenje sem pa raje ostajal v šoli, kjer imajo centralno kurjavo. V domu imamo zajtrk in večerjo, kosilo pa v šoli med »velikim odmorom«; imamo angleški ali deljeni učni čas.

Personalne vesti

V mesecu aprilu so se v našem podjetju zaposlili:

Ferdinand Kelhar — mešalec zmesi na dvovalju V-7, 39, 40 in 44; Jože Kržič — delavec na dvovalju pod M-18; Jakob Bešter — pomožni delavec na dvovalju M-18; Ana Osterman, Vera Šoštarčič in Marija Bider, vulkanizerke velozračnic; Marjan Kokalj — rezalec protektorja; Boško Sobota, Alojz Zelič, Pavel Zontar in Stojan Davidovič — transportni delavci; Alojz Potočnik in Jože Vratarič — dvoriščna delavca; Franc Bizjak — pomoč pri sestavi hlačnic; Martin Oselj — navijalec blaga; Miro Srebrnjak — transportni delavec; Slavko Sušanj — navijalec vista; Marjan Koci — razmaščevalec strojev; Franc Štrn — pomožni kurjač in voder kotla na mazut; Anton Štefe — vzdrževalec II; Katarina Drešar — čistilka; Janez Jereb — inženir strojništva in Janez Košak, ekonomist — stažista; Karolina Zorc — daktilograf; Bogdan Ravnik — laborant I; Milan Hribnik — prodajalec v prodajalni Kranj; Nada Božovič — administrator v nabavni službi; Rajko Gašperlin — vzdrževalec II; Milena Kranjc — delavec pri izsekavanju tehničnih izdelkov; Rajko Oblak — pomočnik pri preši 2500 × 1250; Alojz Povšnar — skladiščni delavec; Franc Ažbe — polnilnik kalupov; Miroslav Marinkovič in Zoran Randjelovič — prodajalca v prodajalni Niš; Marija Smukavec — pomožna kuharica; Vinko Omež — vulkanizer na preši 500 × 500; Janez Dobro — transportni delavec; Ratko Trivundža — transportni delavec; Simon Tulipan — vulkanizer na preši 1000 × 1000; Dragoljub Nikoljč — vulkanizer na preši 500 × 500; Dušan Ban — brusilec valjev in koles; Vladimir Bohnc — skladiščni delavec; Anton Cvek — vulkanizer na preši 500 × 500.

Vsem novozaposlenim želimo v naši tovarni prijetno počutje!

V tem času pa so podjetje zaposlili:

Metod Močnik, Uroš Ivanovič, Marija Smodiš, Janko Istenič, Rafael Mali, Rudi Gregorčič, Lajoš Severič, Smogavc Roman, Franc Senk, Stjepan Hitač, Jože Trebar, Marjan Mesarič in Lado Kalan — samovoljna prekinitev dela; Metod Zupan, Valentin Povh, Jože Lustek, Janez Hafner, Francka Lombard, Jože Sotlar, Rudolf Sirnik — sporazumno; Irena Rorman — upokojitev; Anka Likar — pretek določenega časa; Jožefa Malavašič, Dragica Jeruc, Ciril Udovič — odpovedni rok; Aleksander Petrovič in Franc Košnjek — invalidsko upokojena. S. Mitrovič

(dalje prihodnjič)

inž. Ivan Škofic